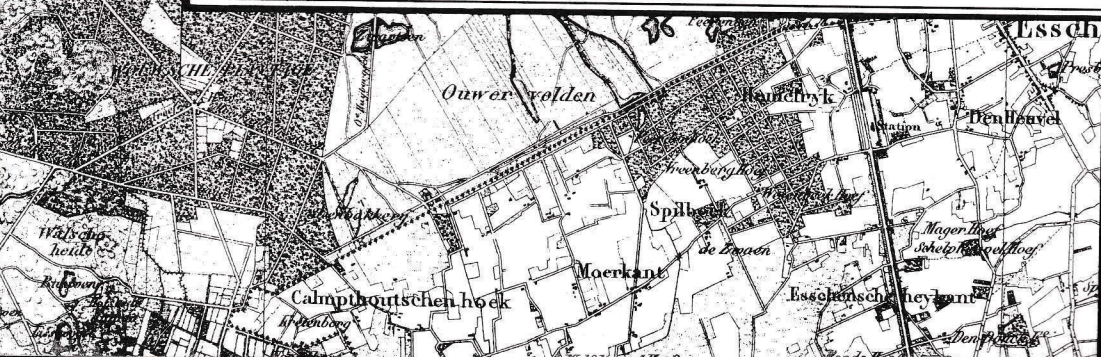

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

Wouw in de Tweede Wereldoorlog

Wouw in de meidagen van veertig

Helemaal duidelijk zal de situatie in en om Wouw in mei 1940 en de volgende maanden nooit worden. Het bestaande archiefmateriaal is fragmentarisch en niemand heeft zich de moeite getroost een duidelijk beeld te schetsen van de meimaand 1940 in de gemeente Wouw. Direct na de oorlog werden wel vragenlijsten naar de gemeenten gestuurd om te beschrijven hoe de bevrijding had plaatsgevonden, maar aan het begin van de oorlog werd helemaal voorbij gegaan.

Toch blijkt uit de verhalen van bewoners van de gemeente Wouw, die de inval van de Duitsers in mei 1940 hebben meegemaakt, dat het leven gewoon doorging. Er was wel angst, maar zeker op 10 en 11 mei waren er nog geen Duitse grondtroepen in de omgeving te bekennen. Wel vlogen er op die eerste oorlogsdag veel vliegtuigen over maar op de grond bleef het erg rustig.

De bruggen over de Zoom in Wouwse Plantage en omgeving en in de weg van Wouw naar Bergen op Zoom werden opgeblazen en tussen Wouwse Plantage en Huijbergen werd met bomen een versperring aangebracht. De militairen bleven nog in Wouwse Plantage en dat blijkt ook uit het Wouwse archief waar een lijst aanwezig is van leveringen door bewoners van Wouwse Plantage aan de Nederlandse troepen op 11 en 12 mei 1940.¹⁾

In de avond van zaterdag 11 mei werd Roosendaal gebombardeerd door Duitse vliegtuigen en ook de gemeente Wouw merkte daar, zeker de dag daarop, het nodige van, want veel Roosendalers vluchtten in paniek naar de bossen ten zuiden van Roosendaal, maar ook in de richting van Wouw en Wouwse Plantage vertrokken veel mensen.

Zondag 12 mei 1940, Eerste Pinksterdag, was het in Roosendaal opnieuw raak. Duitse vliegtuigen lieten weer een partij bommen vallen en inmiddels begon het Nederlandse leger zich ook terug te trekken uit

41
de Peel en via Roosendaal en Wouw ging het richting Bergen op Zoom. Daarbij bleek meteen, dat er een aantal fietsen wordt gevorderd door de Nederlandse militairen.

Voedsel

De vorderingen in Wouwse Plantage hebben vooral betrekking op voedsel. Het gaat daarbij overigens niet altijd om vorderingen, maar ook gewone leveringen, zoals die waarschijnlijk ook al de maanden tevoren hebben plaatsgevonden aan militairen die in en om het dorp gestationeerd en ingekwartierd waren.

Bovenaan de vorderingslijst staat, opvallend genoeg, J.S. Gommeren niet uit Wouwse Plantage, maar uit Moerstraten waar op 12 mei vijf rijwielen door het Nederlandse leger zijn gevorderd met bon.²⁾

Bij de Gebroeders Krens uit Wouwse Plantage gaat het om benzine. Drie verschillende legeronderdelen hebben op 12 mei 1940 in totaal 175 liter getankt voor een literprijs van f 0,18!

Op verschillende plaatsen waren ook marechaussees ingekwartierd. De lijst meldt als huishoudens waar die gelegerd waren: Jac. van Tilburg (B184), P. Sebregts (B182), M. Cools (B192), C. Dekkers (B160), A. van Bavel (B162), J. Loonen (B154), A. Bals (B170), A. van den Boom (B179), J. Goderie (B166), Wed. van de Boom (B193), A. van Tilburg (B193a), Wed. G.C. Uijtewillegen (B152) en F. Raaymakers (B167). De bedragen voor de inkwartiering zijn niet erg hoog want die lopen uiteen van f 1,60 tot f 7,60 en dat hoogste bedrag is uitbetaald aan pastoor J. Loonen die waarschijnlijk de meeste mensen in zijn aanzienlijke huis had.

Rekeningen

Naast de leveringen van voedsel en kosten van inkwartiering sluit de lijst met een post van f 226,= voor twee nieuwe heren- en twee dames-fietsen die op 11 mei 1940 door P.J. Heijmans (B188) geleverd zijn aan de militairen, terwijl kastelein L. Rampaart van de Markt in Wouw f 1,60 declareert voor leveringen die zijn verricht aan mensen die lijken van Nederlandse militairen op kwamen graven.³⁾

Onder het kopje 'afzonderlijk opgezonden' staat een bedrag van f 468,70 voor leveringen van rijwielen en benzine aan het Nederlandse leger door W.J. Gommeren uit de Bergsestraat in Wouw. De totale rekening van de gemeente Wouw belooft f 1.276,60.

Van deze lijst bestaat ook een kladexemplaar, waarop een aantal aantekeningen is gemaakt. Zo blijkt bij Jac. Doggen een dekzeil gevorderd te zijn. Op de kladlijst wordt melding gemaakt van een oud dekzeil. Op de lijst die verzonden is, is sprake van de vordering van een dekzeil met een waarde van f 50,=.

Problemen

Wie verder zoekt in het dossier, komt tot de ontdekking dat niet altijd even netjes is uitbetaald aan de gedupeerden. Van Willem Gommeren uit Wouw zit een brief in het dossier waarin hij bezwaar maakt tegen de uiteindelijke betaling van zijn rekening.⁴⁾

In zijn brief maakt hij gewag van het feit dat op 12 en 13 mei 1940 door Nederlandse militairen acht rijwielen, een voorwiel met band en 390 liter benzine zijn meegenomen. Daarna heeft hij meer dan eens gevraagd om uitbetaling en pas op 5 september 1941 heeft hij die gekregen. Tot zijn verbazing is een bedrag van 20% van de rekening afgetrokken. Het ministerie heeft dat gedaan omdat hij in zijn rekening de verkoopwaarde van de fietsen heeft gehanteerd en niet de inkoopsprijs. Willem Gommeren is het daar niet mee eens en schrijft:

"...dat hij van Mei 1940 af de hem toekomende gelden heeft moeten missen en daardoor al dien tijd, zijnde 18 maanden, met het hem toebehoorende geld geen handel heeft kunnen drijven;

...dat hij thans voor denzelfden prijs geen nieuwe rijwielen kan inkoopen, hetgeen op zich zelf al een aanzienlijke schadepost beteekent;

...dat hij op deze wijze de dupe geworden is van zijn loyaliteit om de gevorderde rijwielen op een eerste aanvraag af te leveren en daardoor ver is achtergesteld

bij collega's, die gevlucht waren en hun rijwielen hadden verborgen."

De brief eindigt met het verzoek om alsnog de 20 % te betalen of om een redelijke schadevergoeding toe te kennen. De reactie op deze brief is niet meer aanwezig.

Duitsers

Op 14 mei 1940 arriveren de eerste Duitsers in Wouw en vanaf dat moment worden ook door deze troepen allerlei zaken gevorderd en zijn er verplichte leveringen aan de troepen. In het Wouwse archief zit een dossier met rekeningen die wel vergoed werden, maar ook een aantal zaken waarvoor niet betaald werd.⁵⁾

Op 14 en 15 mei 1940 beperkten de vorderingen zich nog tot het leveren van benzine en olie en het repareren van Duitse voertuigen.

Op 16, 17 en 18 mei neemt een colonne Duitse Rode Kruis soldaten haar intrek in de Lambertusschool in Wouw. Hoofd der school J. Baeten declareert op 20 augustus 1940 f 38,70 voor vernielingen aan een rooster en de vordering van thee, een bezem en een zeem.

De soldaten moesten op stro slapen. Dat stro werd geleverd door A. Bakx die daarvoor een rekening indiende bij de gemeente. C. Meeusen leverde er hout voor een bedrag van f 3,36. De gemeente kreeg deze rekeningen echter nooit betaald.⁶⁾

Vanaf 18 mei worden er ook vrachtwagens gevorderd. Op die dag moet Jacobus Gerardus de Regt zijn vrachtwagen, die later geschat wordt op f 1.750,-, inleveren bij de Duitsers. Een dag later wordt de vrachtwagen van Alphonsius Antonius Potters gevorderd. Zijn wagen vertegenwoordigt een waarde van f 2.275,=. Op 25 en 26 mei moeten Henricus Koen, Jacoba Wezenbeek (wed. van C. J. Maas) en Johanna Koen (wed. van C. Augustijn) hun vrachtwagens inleveren. Die worden naar Bergen op Zoom gebracht en van daaruit verder naar Wesel.⁷⁾ Het zijn veelal namen van mensen die ook na de oorlog nog in het vervoerdersvak zaten, zoals de firma's De Regt, Koen en Augustijn.

Kasteel

Op 15 mei 1940 nemen Duitse militairen hun intrek in het kasteeltje op het landgoed Wouwse Plantage. Ze blijven daar tot 24 mei en dan blijkt dat een heleboel zaken verdwenen zijn. Op 1 augustus 1940 schrijft zaakwaarnemer M.J. Wierckx van de familie Janssen de Limpens hierover een brief naar de burgemeester van Wouw.⁹⁾

Hij geeft daarbij aan dat er in totaal 2 herenfietsen en 5 damesfietsen zijn verdwenen met een waarde van 330 gulden. Maar dat is lang niet alles, want de brief gaat verder:

"vermist worden:

minstens 12 stuks wollen dekens ter waarde van f 14,-

per stuk. Schade aan keukengerief minstens f 55,-

Schade aan meubels, kasten en slotverbreking minstens

f 75,-. Verder is de schade aan rolluiken, gordijnen en

andere van dien aard dat ik aan de noodige reparatiemiddelen heb betaald f 55,89.

Schade aan een rolluik dat geheel is vernield f 25,-"

Verder is er nogal wat zilverwerk ontvreemd. Liefst 20 zilveren messen, dessertlepels, koffielepels, vorken, dessertvorken en tafelmessen werden gestolen, terwijl het vermoeden bestaat dat nog meer zilver ontvreemd is. Zolang de familie niet terug in Wouwse Plantage is, kan Wierckx echter niet het juiste aantal, noch de waarde doorgeven. Later is het aantal van 20 stuks in de brief vervangen door 12.

"De toegebrachte schade aan vloerzeil, vloerkleden en ressorts is vrij aanzienlijk doch ik kan deze ook niet bij benadering opgeven.

Buiten het kasteel is aan afrastering schade toegebracht van f 8,-.

Tengevolge van het stuk rijden en vernielen van de toegangswegen heb ik voor herstellingswerken aan die wegen aan loonen uitgegeven f 59,-.

4

Daar mijn patroon de Heer Janssen de Limpens met de familie naar elders is gevlucht en zodoende niet in de gelegenheid is om de schade op te geven, doe ik dit namens mijn patroon." zo besluit Wierckx zijn brief.

Van deze brief is later een afschrift gemaakt door de Wouwse ambtenaar die belast was met de vaststelling van de schadevergoedingen. De regel met betrekking tot schade aan het vloerzeil en vloerkleden is uit deze versie verwijderd en F. Hulshof, de gemeenteambtenaar, geeft als verklaring achter op de brief aan, dat de schade meevalt en dat die met borstelen en schoonmaken te herstellen is.

"In bescherming"

Wierckx is met Hulshof mee geweest tijdens de taxatieronde en heeft hem toen verteld dat waarschijnlijk ook de wijnkelder van de baron is aangesproken.

"Tevens deelde Wierckx mij dezen morgen nog mede, dat men duchtig Uw wijnkelder had aangesproken, want hij had meermalen de leden der weermacht op de vensterkozijnen zien zitten, gewapend met wijnflesschen. Hij kan echter onmogelijk bewijzen of het Uw wijn was die de heeren zich goed lieten smaken, terwijl hij evenmin kan zeggen hoeveel wijn in Uw bezit was vóór de Duitse weermacht ons land "in bescherming" kwam nemern⁹⁾

Hulshof blijkt dus niet vies van een steek onder water! Op 22 augustus gaat er een brief van F. Hulshof richting Brussel. Hij geeft daarin aan dat hij akkoord gaat met de schade, behalve die aan de vloerkleden en het vloerzeil. Hij vindt die van geen betekenis en laat daarom deze post vallen.

"Het in de buffetladen van de eetkamer aanwezige tafelzilver is echter, met uitzondering van een soeplepel en een notekraker, geheel verdwenen. Daar Wierckx vermoedde, dat van de lepels, vorken en messen, van ieder soort 24 stuks zijn geweest, doch niet zeker kan zeggen of alles nog aanwezig was, heeft hij het getal 20 genoemd. Wellicht is door U na te gaan, of door een der dames of dienstpersoneel, hoeveel stuks van ieder nog aanwezig was. De waarde van dit tafelzilver zult U waarschijnlijk ook wel, al is het bij benadering, op kunnen geven."

Omdat voor 31 augustus de declaratie ingezonden moet worden en de post naar België zeer langzaam is, heeft Hulshof aan de heer Voermans (de vader van dokter Voermans) gevraagd om de brief in Brussel op de post te doen. Ook het antwoord kan met hem worden meegegeven. Het moet dan op woensdag 28 augustus tussen 12 en 1 uur worden afgegeven bij het restaurant van Hotel des Boulevards in Brussel waar de portier de brief in ontvangst zal nemen.

Omdat Hulshof niet helemaal zeker is dat er ook uitbetaald zal worden, bereidt hij Janssen de Limpens alvast voor op een tegenvaller. Er zijn geen bewijzen voor de verdwenen spullen. Daarnaast stelt hij hem gerust wat de schade aan de bossen betreft. Er hebben wel gevechthandelingen plaatsgevonden, maar er is niet veel schade aan de bossen.

Antwoord

Later blijkt er iets mis te gaan met het antwoord, want in een handgeschreven brief (ongedateerd) laat Janssen de Limpens weten dat de brief door Voermans niet is afgehaald. In deze brief geeft hij aan dat er in de kast van het kantoor een voorraad voedsel aangelegd was. Ook die voorraad zou verdwenen zijn.

"Voor het geval dat U denkt dat daarvoor iets zal vergoed worden en indien de opgave van die gehamsterde voorraad niet om andere redenen ongewenscht is, laat ik opgave volgen: 10 flesschen slaolie, 8 kg cacao, 20 pakjes margarine, 25 kg suiker, 8 kg koffie, 8 kg rijst."

Uit de lijst blijkt dat de totale schade op en om het kasteel uiteindelijk geschat werd op f 955,88. Dat bedrag zou ook uitbetaald worden, want burgemeester A.H. Termeer verklaart op 9 mei 1941 dat een totaalbedrag van f 12.290,51 is uitbetaald voor de R-verrichtingen over de maanden mei en juni 1940.¹⁰⁾

Afbraak

Zo uitgebreid als het dossier is over de diefstal en de vernielingen op het kasteel in Wouwse Plantage, zo summier is het over de uitbetaling aan Jacobus Dekkers. Die woonde in Heerle op het nummer D120.

In opdracht van de commandant van het vliegveld in Hoogerheide wordt van hem een stal afgebroken en weer opgebouwd en ook een omheining. Hij moet weiland afstaan en zijn vaarzen en paarden worden vervroegd verkocht, terwijl er tenslotte bomen worden gerooid. Daarvoor ontvangt hij van de gemeente Wouw een totaal bedrag van f 930,-. Waarschijnlijk heeft Dekkers in de buurt van het vliegveld een stal gehad met een weiland. Dat is mogelijk gevorderd om het vliegveld uit te breiden. Correspondentie zit hierover echter niet in het dossier. Wel is er werkloon uitbetaald om het terrein van het vliegveld schoon te maken. Misschien dat deze beide zaken met elkaar in verband staan.¹¹⁾

Vervoer krijgsgevangenen

Zodra de Duitsers in de gemeente Wouw kwamen, werden er Nederlandse en Franse soldaten krijgsgevangenen gemaakt. Uit de archiefstukken is op te maken dat die tijdelijk werden ondergebracht in het patroonaat in Wouw. Dat stond naast de kerk op de plaats waar nu boetiek 't Stempeltje met de VVV-post zit. Die krijgsgevangenen werden later met

de bus van Ph. Loos en met de vrachtwagens van A. Potters, de gebroeders De Regt en H. Koen naar Sint Oedenrode gebracht.

Philip Loos reed op 15 en 16 mei met een bus vol krijgsgevangenen naar St. Oedenrode. Dat gebeurde in opdracht van de Duitse Weermacht en burgemeester Termeer moest daarvoor een bus vorderen. Loos presenteerde later de gemeente de rekening van f 70,-. Omdat er geen rekening ingediend mocht worden zonder getuigenverklaring, zit bij de stukken een verklaring van J. Meijer, majoor der Rijksveldwacht. Hij is beide dagen aanwezig geweest toen de bus vertrok.

"Mij werd medegedeeld dat met deze autobus Fransche en Nederlandsche krijgsgevangenen van Wouw naar St. Oedenrode moesten worden vervoerd. Ik heb de bus met bedoelde gevangenen zien vertrekken", verklaart veldwachter Meijer.¹²⁾

Soortgelijke verklaringen zijn er ook voor de drie vrachtwagens waarmee op 16 en 17 mei 1940 krijgsgevangenen zijn vervoerd naar St. Oedenrode.

De Duitsers vorderden ook meteen stallen om hun paarden in onder te brengen. Om een afscheiding te maken in die stallen moest P. Loomans, zadelmaker in Wouw, touw leveren.

En omdat de Duitsers uiteraard pad noch baan wisten in de gemeente, kregen een aantal schilders en timmerlieden opdracht om wegwijzers te maken en te beschilderen. Dat gebeurde op 15 en 16 mei en op 18 mei werden die door werklieden van de gemeente links en rechts geplaatst.

De Franse en Nederlandse krijgsgevangenen die in het patronaat zaten, moesten natuurlijk van voedsel worden voorzien en daartoe moesten een aantal middenstanders etenswaren leveren. J.C. Verpaalen, gemeenteambtenaar, gaf daar de volgende verklaring van:

"Op 15 en 16 mei 1940 heb ik ter gemeentesecretarie aan het loket aangenomen:

„Wees nou verstandig Adolf en zet 'n advertentie, of ze ergens 'n goeie Führer met toebehooren kunnen gebruiken. Anders komen we binnenkort allemaal op straat te staan!....”

Spotprent waarin Goebbels aan Hitler de goede raad geeft om alvast elders te solliciteren (Collectie R. Hermans - Wouw).

24 pakjes boter, geleverd door P. van Tiggelen
43 brooden, geleverd door Jac. Poppelaars
18 brooden, geleverd door A. Luijks
2 brooden, geleverd door M. van der Heijden
2 pond boter, geleverd door M. van der Heijden
3 pond koffie, geleverd door M. van der Heijden
 $\frac{1}{2}$ pond suiker, geleverd door M. v. d. Heijden
1 pond vleesch, geleverd door M. v. d. Heijden
1 pakje thee, geleverd door M. van der Heijden

Deze levensmiddelen, waarvan door mij een lijst is bijgehouden, zijn bezorgd in het patronaat te Wouw, waar een aantal Fransche en Hollandsche krijgsgevangenen waren ondergebracht. Tevens is het mij bekend dat in opdracht van de Duitsche weermacht door J.C. Coppens, landbouwer alhier, 28 bossen stroo zijn geleverd voor legering der krijgsgevangenen."¹³⁾

De gemeente Wouw probeerde deze kosten te verhalen op de Rijks-overheid, maar die wilde het totale bedrag van f 481,18 niet uitbetalen. Op een los stukje papier is bijgehouden welke stappen ondernomen zijn om het geld te krijgen. *"Wat thans gebeuren?" (afgedaan beschouwd)*, staat als laatste regel op het briefje wat er op duidt dat de gemeente de kosten zelf tenslotte maar gedragen heeft.

Verduisteren

Al heel snel moesten er ook maatregelen genomen worden om de ramen te verduisteren. De Wouwse burgemeester Termeer gaf al op 10 mei 1940 opdracht daartoe. Deze maatregel is toevalligerwijze te vinden op de achterkant van een aanvraag om geld voor inkwartiering van Nederlandse soldaten.

"De Burgemeester der gemeente WOUW beveelt bij deze aan alle inwoners zijner gemeente om, nu Nederland in oorlog is met Duitschland, er nauwlettend zorg

voor te dragen, dat des avonds en des nachts GEEN VERLICHTING, welke dan ook, vanuit de huizen naar buiten kan stralen.¹⁴⁾

Dat verbod gold ook op lichtreclames, automaten, benzinepompen en klokken, terwijl ook woonwagens en stilstaande voertuigen geen licht mochten voeren.

"Wie zich noodzakelijk buitenshuis moet begeven, zij er op bedacht, dat ook de geopende deur licht kan uitstraler", waarschuwde Termeer zijn burgers.

Voor het verkeer golden al evenzeer beperkingen. De verlichting van motorvoertuigen moest met een ondoorschijnende stof worden bedekt en daarin mocht een spleet overblijven met een breedte van 5 cm en een hoogte van 1 cm. Daarnaast mochten alleen stadslichten gebruikt worden en fietsen mochten helemaal geen licht op hebben.

Later namen de Duitsers soortgelijke maatregelen. Zo zit er een rekening in het dossier waaruit blijkt dat P.J. Loomans de jongensschool verduisterd heeft. Hij deed dat in de periode tussen 13 en 29 november 1940. Vreemd is dat op dezelfde rekening staat dat hij op 12 en 13 december 1940 de verduistering in de jongensschool weer moest verwijderen.¹⁵⁾

Uit dit dossier blijkt dat H. Koen op 20 mei ook nog met een vrachtwagen twee keer op en neer is geweest naar Breda om militairen te vervoeren. In die eerste meidagen werden links en rechts ook soldaten ingekwartierd. De boeren en burgers brachten daarvoor hun kosten in rekening bij het gemeentebestuur.

Oorlogstuig

En dan bleef er, ondanks het feit dat er in de buurt van Wouw in mei 1940 niet hard gevochten werd, links en rechts het nodige oorlogstuig achter. En er werden gebouwen en ruiten beschadigd. Met name in de omgeving van het station en de spoorlijn moet toch gevochten en

gebombardeerd zijn. Zo declareerden de bewoners van vijf huizen tegenover het station hun kapotte ruiten en geeft de weduwe Van Loon (D44,D43) op dat er aan haar gebouwen een schade van f 50,- was. Ook de weduwe Schuurbijs op het Zuideinde (D43) behoorde tot de mensen met schade. Bij haar was een varken van drie maanden gedood in de meidagen van 1940 en dat kostte in die tijd f 30,-.

Bomen

In het dossier zitten van latere datum nog een aantal brieven en documenten. Zo gaat er op 25 maart 1941 een brief naar de houtvester van Staatsbosbeheer om hem te laten weten dat nabij de Kriekendreef in Wouwse Plantage van 486 dennen de toppen zijn uitgekapt, terwijl op een aantal andere percelen een niet te tellen aantal dennen is afgekapt tot op de stam.

De Duitsers beginnen in dat jaar ook met het vorderen van prikkeldraad. Van het gemeentekerkhof wordt in opdracht van de Duitsers het prikkeldraad verwijderd.¹⁶⁾

En het Duitse leger gaat, vooral vanaf 1943, regelmatig over tot het in beslag nemen van woningen en openbare gebouwen. Eerst zijn het alleen het huis van Adrianus Damen (A60), een deel van de meisjes-school, het patronaat en de bovenzaal van Hotel De Kroon aan de Markt in Wouw.¹⁷⁾

De lijst van januari tot en met augustus 1944 telt liefst 17 huizen en gebouwen. In Wouwse Plantage zijn het kasteel, de steenfabriek en het jeugdhuis gevorderd. In Heerle gaat het om boerderij Moerbeek aan de Zoomvlietweg en het patronaat dat toen vlak naast de kerk stond. In Moerstraten worden de woningen van de weduwe A. Elst en de weduwe J. Hagens gevorderd en in Wouw wordt naast de al genoemde ruimten nog eens beslag gelegd op de woning van Cornelia Mouwen in de Nieuwstraat en de huizen van Petrus J. Elst, Maria van Aken-Van Dongen, Arnoldus Mouwen en Catharina Neelen. Tenslotte wordt het Wit Gele kruisgebouw in de Bergsestraat nog gevorderd.¹⁸⁾

Uit het Führerhoofdkwartier

„Kijk Adolf,.... das grosze Vaterland?....”

Spotprent uit de Tweede Wereldoorlog waarin de Führer gewezen wordt op wat er over blijft van Das Vaterland. (Collectie R. Hermans - Wouw)

Voor de meeste vorderingen werd ook betaald, al was natuurlijk niemand erg gelukkig met de inkwartiering van de Duitsers die de nodige overlast en ongemak gaf.

Wouw, 30 september 1995.

Noten:

1. GAW A1753. Vorderingen door Nederlandse militairen in 1940. Het dossier loopt van 1939 tot 1947)
2. GAW A1753. Overal staat ook het legeronderdeel vermeld. In dit geval staat als omschrijving '3-II-27 R.I.
3. GAW A1753. Bij deze post staat geen onderdeel en ook geen datum vermeld.
4. GAW A1753. Brief van 12 september 1941 aan de secretaris generaal van het departement van financiën.
5. GAW A783. Vergoedingen verrichtingen voor de Wehrmacht (1940-1944)
6. GAW A783. Verklaring van 21 november 1940. Er werden 35 bossen stro geleverd.
7. GAW A783. Lijst van R-verrichtingen over de maand mei en juni 1940. De totale waarde van deze drie vrachtwagens is f 6.281,15. De bedragen werden later door de gemeente anders vastgesteld en dat leverde een totaalstelling op van f 5.700,00
8. GAW A783. Brief van 1 augustus 1940.
9. GAW A783. Afschrift van de brief van 1 augustus met aantekeningen van later datum.
10. GAW A783. Verzoek in het Nederlands en Duits van 9 mei 1941 waarin burgemeester A. Termeer aangeeft dat de gemeente Wouw f 12.290,51 heeft uitbetaald aan inwoners voor schade die door de Duitsers is aangericht en vorderingen die zijn gedaan in de maanden mei en juni 1940.
11. GAW A783. Lijst van R-verrichtingen.
12. GAW A783. Verklaring van 21 november 1940.
13. GAW A783. Verklaring afgelegd op 21 november 1940.
14. GAW A783. De verplichting tot verduistering staat op de achterkant van een declaratie van Jac. Elst.
15. GAW A783. Uitvoerig gespecificeerde rekening in een map met R-verrichtingen die nog niet gedeclareerd kunnen worden omdat ze niet verwerkt zijn.
16. GAW A783. Verordening van 21 april 1941.
17. GAW A781. Lijsten van in beslag genomen woningen.
18. GAW A781. Deze lijst werd op 30 augustus 1944 opgemaakt.

